Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2026. Випуск 66, с. 101–111
Visnyk of the Lviv University. Series Philos.-Political Studies. Issue 66, p. 101–111

УДК 324(439):321.7:327
DOI https://doi.org/10.30970/PPS.2026.66.12

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ В УГОРЩИНІ 12 КВІТНЯ 2026 РОКУ: ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ ТА АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ

Юрій Остапець
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
факультет суспільних наук,
кафедра політології і державного управління
вул. Університетська, 14, 88000, м. Ужгород, Україна
https://orcid.org/0000-0003-4955-9676

Галина Ільтьо
Мукачівський державний університет,
факультет менеджменту та індустрії гостинності,
кафедра географії та суспільних дисциплін
вул. Ужгородська, 26, 89600, м. Мукачево, Україна
https://orcid.org/0009-0009-3244-0215

У статті здійснено комплексний політологічний аналіз парламентських виборів в Угорщині 12 квітня 2026 р. як показового кейсу трансформації політичного режиму в сучасній Європі. Досліджено ключові особливості виборчої кампанії, зокрема її високий рівень конфліктності, використання технологій негативної мобілізації, інформаційної поляризації суспільства, а також вагому роль зовнішніх акторів і медійного середовища. Розкрито специфіку протистояння між партією «Фідес», що репрезентує модель «нелібералної демократії», та опозиційною партією «Тиса», яка позиціонує себе як носій проєвропейського реформістського курсу.

На основі системного та порівняльного аналізу визначено ключові чинники поразки правлячої еліти, зокрема: соціально-економічне невдоволення, інституційні дисбаланси, накопичена криза довіри до влади, зовнішньополітичні суперечності та неефективність конфронтаційної виборчої стратегії. Обґрунтовано, що перемога «Тиси» та здобуття нею конституційної більшості є проявом «електоральної революції», яка відображає глибокий суспільний запит на демократичне оновлення та зміну політичного курсу держави.

Особливу увагу приділено так званому демонстраційному ефекту поразки моделі «нелібералної демократії» В. Орбана. Зазначено, що результати виборів можуть слугувати сигналом для інших країн Центрально-Східної Європи щодо обмеженості та вразливості авторитарно-популістських практик у довгостроковій перспективі. Водночас цей кейс демонструє потенціал електоральних механізмів як інструменту демократичного перезавантаження без застосування насильства.

Проаналізовано геополітичні наслідки виборів, зокрема їхній вплив на відносини Угорщини з Європейським Союзом, регіональну безпекову ситуацію та перспективи підтримки України. Зроблено висновок, що зміна влади відкриває можливості для відновлення демократичних стандартів і посилення європейської інтеграції, попри наявні інституційні обмеження.

Ключові слова: Європейський Союз, Центрально-Східна Європа, Угорщина, парламентські вибори, електоральна революція, нелібералная демократія, мейнстримні партії, праворадикальні партії, популізм, політична трансформація.

Постановка проблеми. Папа Римський Лев XIV під час візиту до Камеруну виступив із жорсткою заявою проти світових лідерів: «Жменька тиранів роздирає світ на

© Остапець Ю., Ільтьо Г., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

частини, що витрачають мільярди на війни: ресурси йдуть на вбивства та руйнування, тоді як на лікування, освіту й відновлення їх бракує» [1]. Неодноразово праворадикальні партії Європи, які не так давно подолали «санітарний кордон» та «бар'єр руконепотискання», підтримували світових диктаторів, виступаючи проти накладених на них санкцій, допомоги країнам, які страждають від їхнього згубного впливу (часто і військового вторгнення).

У цьому контексті особливе занепокоєння викликає зростання впливу праворадикальних політичних сил у Європі, які дедалі частіше виступають із позицій, що суперечать принципам ліберальної демократії. До таких політичних акторів належать, зокрема, партії «Фідес» (Угорщина), «Альтернатива для Німеччини» (Німеччина) «Національне об'єднання» (Франція), «Партія свободи» (Нідерланди) та низка інших.

На цьому тлі парламентські вибори в Угорщині 12 квітня 2026 р. набувають особливого значення. Поразка партії «Фідес», яка тривалий час визначала політичний курс держави під керівництвом В. Орбана, свідчить про суттєві зміни у суспільно-політичних настроях та переоцінку громадянами попереднього вектору розвитку країни. Це дозволяє розглядати зазначені вибори як важливий кейс у дослідженні протистояння між автократіями / «спін-диктатурами» та ліберальними демократіями.

Додаткової актуальності дослідженню надає його геополітичний вимір. Як держава-член Європейського Союзу та НАТО Угорщина відіграє важливу роль у формуванні регіональної політики, зокрема щодо підтримки України в умовах російської агресії. Зміна політичного курсу в Будапешті має позитивно вплинути на єдність європейської спільноти, санкційну політику та безпекову архітектуру регіону.

Отже, дослідження парламентських виборів в Угорщині 2026 р. є важливим не лише для розуміння внутрішньополітичних процесів країни, але й для ширшого аналізу сучасних демократичних трансформацій, ролі громадянського суспільства та перспектив розвитку Європейського Союзу в умовах глобальних викликів. Для України результати цих виборів і відповідні політичні зміни становлять особливу актуальність як приклад суспільного запиту на демократичний розвиток та як застереження щодо необхідності недопущення формування автократичного режиму в умовах повоєнної трансформації держави.

Мета і завдання дослідження. Мета статті – дослідити особливості парламентської виборчої кампанії 12 квітня 2026 р. в Угорщині та охарактеризувати результати виборів. Для досягнення мети необхідно вирішити наступні дослідницькі завдання: 1) проаналізувати ключові особливості парламентської виборчої кампанії в Угорщині 2026 р., зокрема інструменти політичної боротьби, роль медіа, вплив зовнішніх акторів та специфіку протистояння між основними політичними силами; 2) охарактеризувати результати парламентських виборів 2026 р. в Угорщині, визначивши причини перемоги партії «Тиса» та поразки «Фідес», а також їхні наслідки для внутрішньої політики країни та міжнародних відносин.

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження становить поєднання загальнонаукових і спеціальних методів політичної науки, що забезпечує комплексний аналіз парламентських виборів в Угорщині 2026 р. як багатовимірного політичного явища. У процесі дослідження використано методи аналізу і синтезу для виокремлення ключових характеристик виборчої кампанії та узагальнення її результатів, а також індукцію і дедукцію для формування логічно обґрунтованих висновків на основі емпіричних даних. Системний підхід дозволив розглядати вибори як цілісну систему взаємопов'язаних елементів, що включає інституційні, політичні, соціально-економічні та міжнародні чинники.

Важливе місце в дослідженні посідає порівняльний метод, який дав змогу зіставити програмні засади, ідеологічні орієнтації та електоральні результати основних політичних

акторів, зокрема партій «Фідес», «Тиса» та «Наша Батьківщина». Інституційний аналіз було застосовано для оцінки впливу виборчої системи, законодавчих норм і функціонування державних інститутів на перебіг і результати виборів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Парламентські вибори в Угорщині стали подією, яка була суттєво важливою, як для Угорщини, так і для Євросоюзу в цілому. Їхня непересічна знаковість обумовлювалася низкою чинників. По-перше, впливом на внутрішньополітичний курс Угорщини. Результати голосування не лише визначили розстановку політичних сил, а й окреслили стратегічний напрям розвитку країни: повернення до цінностей ліберальної демократії та поступову переорієнтацію на більш відкриту та інтегровану в європейський політичний простір систему управління.

По-друге, важливістю для відносин з Європейським Союзом. Упродовж тривалого часу Угорщина перебуває у складних і напружених відносинах з ЄС через суперечки щодо дотримання принципів верховенства права, свободи ЗМІ, демократичних стандартів, а також позиції щодо підтримки України та санкційної політики щодо Росії.

По-третє, демонстраційним впливом на країни Центрально-Східної Європи. Політична модель Угорщини сприймалася як позитивний досвід так званої «нелібералної демократії» [2]. Поразка В. Орбана і партії «Фідес» будуть слугувати сигналом для інших держав регіону не повторювати таких помилок.

По-четверте, руйнування «сірої зони» впливу Росії на країни Центральної Європи і ЄС в цілому. Угорщина тривалий час зберігала прагматичні (лояльні) відносини з Москвою, а В. Орбан відверто заявляв про дружні відносини з диктатором В. Путіним.

По-п'яте, актуальністю для України. Російсько-українська війна останнім часом стала новим кліваджем, який поділяє європейські держави, політичні сили, виборців на тих, хто підтримує Україну і тих, хто виступає проти. Чим слабші позиції Росії в регіоні, тим легше формувати єдину проукраїнську позицію в ЄС. Зміна політичного курсу Угорщини суттєво зменшить блокування українських ініціатив на європейському рівні.

Зазначимо, що парламентські вибори в Угорщині стали чи не найбільш брудною виборчою кампанією в Європі за останні десять років. Це була війна компроматів (як на В. Орбана, так і на П. Мадяра), втручання у виборчий процес іноземних політтехнологів (США, Росія), агітація за В. Орбана високопосадовців з інших країн, адміністративний тиск тощо.

Головна характеристика виборчої кампанії – протистоянням партій «Фідес» (В. Орбан) і «Тиса» (П. Мадяр). В. Орбан з партією «Фідес» перемагав на парламентських виборах в Угорщині з 2010 р. і шістнадцять років поспіль очолював угорський уряд. Вперше виклик домінантній партії у 2024 р. на виборах до Європарламенту зробила партія «Тиса» [3; 4; 5]. Тоді і стало зрозуміло, що вибори 2026 р. будуть важкими, токсичними і важливими перш за все для Угорщини.

У цьому контексті слід акцентувати, що опозиційні сили Угорщини домовилися не приймати участь у виборах для того, щоб не створювати зайву конкуренцію для партії «Тиса», а натомість підтримувати її у виборчій кампанії. Самостійно партійні списки зареєстрували партія «Демократична коаліція» і «Угорська партія двохвостого собаки».

У 2022 р. подібна спроба об'єднання опозиції проти правлячої партії «Фідес» уже була апробована, але опозиція зазнала поразки, здобувши лише 57 депутатських мандатів зі 199 [6, с. 84]. Тоді виборчу коаліцію «Об'єднані за Угорщину» утворили шість політичних партій: «Демократична коаліція», «Діалог за Угорщину», «Рух за кращу Угорщину» («Йоббік»), Угорська соціалістична партія, «Рух імпульсу» (угор. «*Momentum Mozgalom*»), «Політика може бути іншою» [6, с. 83].

Шістнадцятирічне домінування партії «Фідес» мало вагомі наслідки для деформації демократії (2010–2026 рр.): 1) внесення змін до Конституції, які послабили баланс стримувань і противаг, позбавивши ключові інститути незалежності (наприклад Конституційний Суд); 2) реформа виборчого законодавства, де переважав мажоритарний компонент, а сама система дозволяла правлячій партії продукувати конституційну більшість; 3) монополія урядової влади в державі; 4) високий рівень монополізації впливу на ЗМІ; 5) політизація судової влади у аспекті призначення суддів та контролю над судовою владою; 6) обмеження прав неурядових організацій (особливо з іноземним фінансуванням) [2; 7].

Відразу треба зазначити, що урядова партія «Фідес», програючи «Тисі» в передвиборчих електоральних рейтингах, суттєво вигравала в організації виборчої кампанії. Вітчизняний політтехнолог О. Постернак окреслив сім факторів, які, на його думку, незважаючи на високі передвиборчі рейтинги «Тиси», сприяли партії «Фідес». До таких факторів він відносить: «1) виборчу географію (перерозподіл мажоритарних округів на користь «Фідес»); 2) ефект виборчої формули з компенсаційними голосами, коли переможцю у мажоритарному окрузі додавалися ще й «електоральні бонуси» до результатів за партійними списками; 3) «мігруючий бюлетень» у мажоритарних округах (виборець за кордоном або не у своєму окрузі може запросити бюлетень із кандидатами-мажоритарниками зі свого округу); 4) мотиваційні «мережі», які створені урядовою партією (соціальні проєкти, ліки, продуктові талони, гроші, субсидії, підвищення зарплат вчителів, премії для правоохоронців тощо); 5) високий результат третьої сили і можливість урядової партії утворити з нею більшість. В даному випадку це ультраправа «Наша Батьківщина» при умові низького результату опозиційної «Тиси»; 6) медійна монополія В. Орбана та уведення з жовтня 2025 р. в ЄС обмеження на політичну рекламу в Meta та Google під час виборів змусила «Тису» відійти від таргетованої реклами до безпосередньої взаємодії з виборцями на мітингах, прямих ефірах, зустрічах; 7) гіпертоксичність кампанії через велику кількість компроматів» [8].

Однією з особливостей цієї кампанії був пошук зовнішніх ворогів Угорщини, яких партія «Фідес» звинуватила в усіх внутрішніх негараздах (перш за все економічних). Такими були визначені Європейський Союз («брюсельська бюрократія») та президент України В. Зеленський. Різного роду провокативні меседжі з його портретами були повсюдно розміщені на біл-бордах аж до того часу, коли орбанівські політтехнологи зрозуміли, що це їхня катастрофічна помилка [9].

У цій кампанії В. Орбан залучав публічну підтримку таких правих лідерів та політиків як А. Вайдель (Німеччина, партія «Альтернатива для Німеччини», А. Бабіш (Чехія, партія «Акція незалежних громадян 2011»), Р. Фіцо (Словаччина, партія «Напрям – Соціал-демократія»), Г. Вілдерс (Нідерланди, «Партія свободи») та інших. «Однак найбільшу ставку керівництво «Фідес зробило на підтримку з боку представників адміністрації США – публічні заяви президента Д. Трампа, візити держсекретаря М. Рубіо та віце-президента Дж. Д. Венса. Останній прибув із дводенним візитом до Будапешта напередодні виборів в Угорщині і активно висловлював підтримку В. Орбану, в тому числі й під час публічних заходів. Разом з тим, попри сподівання «Фідес», дискредитація європейських інституцій, а також активна зовнішня підтримка популістських сил не посприяли мобілізації електорату», – зазначає В. Каракуца [10].

Виборча кампанія партії «Фідес» була організована шаблонно, так як В. Орбан це робив, починаючи з 2010 р., за рекомендацією американських політтехнологів А. Фінкельштейна та Дж. Бірнбаума. У 2026 р. зазначені рекомендації не спрацювали. В той же час їхні поради допомогли В. Орбану повернутися до влади у 2010 р. з конституційною

більшістю. Тож у всіх трьох наступних переможних парламентських кампаніях він використовував ті самі апробовані методи. Сутність цих методів Д. Тужанський передає так: «По-перше, зосереджуватися не на собі чи власних обіцянках, а на дискредитації опонентів та деморалізації їхніх виборців. По-друге, знайти або вигадати ворога і демонізувати його настільки, щоб найбільш лінивий виборець захотів прийти і проголосувати проти цього ворога (та за В. Орбана, який із ним бореться). По-третє, цей ворог має бути персоніфікований, тобто ви повинні воювати не тільки проти лібералів, а проти «лібералів на чолі з Дж. Соросом» тощо. По-четверте, при цьому не треба боятися поляризувати суспільство. Навпаки, поляризація грає на руку В. Орбану, бо посилює відчуття того, що міфічні вороги справді існують, і загроза від них є реальною. По-п'яте, усі ці дії мають бути системними і тривалими у часі настільки, щоби перемога «Фідес» була очевидною ще до офіційного початку виборчої кампанії» [11].

Основні суб'єкти виборчого процесу. Партія «TISZA» (Тиса») (повна назва – *Tisztelet és Szabadság Pártja*, тобто «Партія поваги і свободи») зареєстрована в Угорщина у 2020 р. Її реальна політична вагомість і популярність різко зросли у 2024 р., коли до партії приєднався політик П. Мадяр (лідер партії). Тож вона стала центром нової опозиції проти уряду В. Орбана і здобула високий результат на виборах до Європейського парламенту (6–9 червня 2024 р.). На виборах до Європарламенту партія «Тиса» здобула 29,7% голосів виборців (7 депутатських мандатів). П. Мадяр був названий Д. Тужанським «чорним лебедем угорської політики» [3; 4; 5].

На початку лютого 2026 р. «Тиса» публічно представила передвиборчу програму під назвою «Дієва та гуманна Угорщина» [12]. Програма партії побудована на чотирьох принципах: «1) мирна і «впорядкована» Угорщина: без війни, без військового призову, мир всередині держави; 2) вільна і щаслива Угорщина: демократичні рамки, свобода та суспільний добробут; 3) «чиста» і прогресивна Угорщина: верховенство права, відновлення суспільної довіри, нульова толерантність до корупції; 4) багата й успішна Угорщина: прогрес на основі результатів, реальне зростання, можливості для кожного» [12].

Партія «Фідес» (Fidesz – Magyar Polgári Szövetség, «Фідес – Угорський громадянський союз») – це правляча політична сила в Угорщині (2002–2006 рр.; 2010–2026 рр.), заснована у 1998 р. як молодіжний антикомуністичний рух. Ідеологічна еволюція партії виглядає так: від лібералізму до націонал-консерватизму і правого популізму. В останні роки партія почала реалізовувати концепцію «нелібералної демократії». Ключова заява про те, що Угорщина будує «неліберальну демократію» була озвучена В. Орбаном 26 липня 2014 р. у м. Беїле-Тушнад (Румунія) в рамках так званого «Літнього університету Тушваньош» (політичний форум угорців, дискусійна платформа) [2]. «У виступі перед своїми прихильниками В. Орбан зазначив, що «глобальні політичні процеси зумовили необхідність відходу в державному управління від ідей «ліберальної демократії», які не забезпечують сталий економічний розвиток та підвищення рівня життя в Угорщині, замість цього у сучасних умовах угорцям необхідно дотримуватися принципу «захисту національних інтересів» [13].

Критикуючи цінності лібералізму, В. Орбан задекларував, що нова держава, яка формується в Угорщині, буде неліберальною демократією. При цьому угорський прем'єр-міністр назвав прикладами «ідеальних» політичних систем, які необхідно наслідувати, такі країни як Росія, Сінгапур, Туреччина та Китай [13]. Більш чітке окреслення того, що таке «неліберальна демократія» В. Орбан зробив на черговому світовому з'їзді консерваторів у Будапешті 19 травня 2022 р., де він озвучив 12 тез, які він вважає основою консервативної політики: «1) суверенітет понад усе (країна має самостійно приймати рішення без

зовнішнього диктату); 2) сильна національна ідентичність (збереження культури, мови та традицій – ключ до стабільності); 3) контроль над міграцією; 4) традиційні цінності та сім'я; 5) економічний прагматизм (політика має бути орієнтована на національні інтереси, а не ідеологію); 6) сильна держава; 7) безпека як пріоритет внутрішньої і зовнішньої політики; 8) критика ліберальної моделі західної демократії; 9) контроль над медіа-ресурсами та інформаційний вплив; 10) політична стабільність; 11) альянси з однодумцями (співпраця з іншими консервативними силами в Європі та світі; 12) довгострокове стратегічне мислення (політика не на один виборчий цикл, а на покоління)» [11].

Партія «Наша Батьківщина» (Mi Hazánk Mozgalom) – це угорська праворадикальна політична сила, яка діє в Угорщина і займає більш жорсткі позиції, ніж правляча «Фідес». Заснована у 2018 р. Л. Тороцкаї. Ідеологічно позиціонує себе як ультраправа націоналістична партія. Головні програмні маркери цієї партії такі: жорстка антиміграційна політика; захист «національної ідентичності»; євроскептицизм; обмеження впливу «брюсельської бюрократії»; посилення ролі держави; підтримка угорського бізнесу; критика глобалізації.

«Демократична коаліція» (*Demokratikus Koalíció*) – це одна з основних опозиційних партій Угорщини, яка дотримується ліберально-центристських та проєвропейських поглядів. Створена у 2011 р. Ф. Дюрчані, який залишив лави Соціалістичної партії Угорщини.

«Угорська партія двохвостого собаки» (*Magyar Kétfarkú Kutya Párt*) – пародійна політична партія в Угорщині, що існує, де-факто, з 2006 р. (утворена в м. Сегед) та зареєстрована офіційно у 2014 р. Саму ідею назви політичної партії було взято із англійської ідіоми «як собака з двома хвостами» (англ. – «*like a dog with two tails*»), яку, згідно з Кембриджським словником, використовують у випадку, коли хочуть сказати, що «хтось дуже задоволений чимось» [14, с. 371–374]. Партія через гумор і абсурдні обіцянки висміює політику та, водночас, займається реальними громадськими ініціативами. Серед таких обіцянок: «безкоштовне пиво», «вічне життя», «два заходи сонця» та інші. На парламентських виборах 2022 р. мала підтримку 3,5% голосів виборців.

Програмні маркери головних суб'єктів виборчого процесу подано в таблиці 1.

Характеристика результатів виборів. За підрахунками 100% виборчих бюлетенів до Національної Асамблеї Угорщини пройшли 3 політичні партії: «Тиса», «Фідес» і «Наша

Таблиця 1

Порівняльний аналіз програмних маркерів основних політичних партій, які брали участь у парламентських виборах 12 квітня 2026 р.

Критерій	Фідес	Тиса	Наша Батьківщина
Лідер	Віктор Орбан	Петер Мадяр	Ласло Тороцкаї
Ідеологія	націонал-консерватизм, правий популізм	центризм, прагматизм, антикорупційний реформізм, помірковаий лібералізм	ультраправий націоналізм, радикалізм, популізм
Ставлення до Європейського Союзу	м'який євроскептицизм	європеїзм, підтримка євроінтеграції	жорсткий євроскептицизм
Ставлення до російсько-української війни	критика України, проросійська позиція	засуджує військову агресію	критика України, проросійська позиція
Вектор розвитку Угорщини	збереження нинішнього курсу, «неліберальна демократія»	проєвропейська трансформація	націоналістичний і сувереністський

Джерело: побудовано авторами на основі [15; 16].

Батьківщина». Партія «Тиса» здобула конституційну більшість депутатських мандатів (141). Явка виборців становила 79,6%, що є найвищим показником за всю історію посткомуністичної Угорщини. Результати виборів подано в таблиці 2.

Таблиця 2

Результати виборів до Національної Асамблеї Угорщини 12 квітня 2026 р.

Партія / виборчий блок	Одномандатні округи, к-ть мандатів	Загально-державний округ, к-ть голосів (%), к-ть мандатів	Загальна к-ть мандатів (%)	К-ть виборців, які проголосували
Тиса	96	53,1% (45)	141 (70,8%)	3385890
Виборчий блок «ФІДЕС» / ХДНП	10	38,6% (42)	52 (26,1%)	2215225
Партія «Наша Батьківщина»	0	5,7% (6)	6 (3,0%)	345252
Партія «Демократична коаліція»	0	1,1%	0	70298
«Угорська партія двохвостого собаки»	0	0,8%	0	51965
Всього	106	93	199	6068630

Джерело: побудовано авторами на основі [17; 18].

До ключових причин поразки В. Орбана експерти відносять такі: 1) соціально-економічні чинники (вибори відбулися в умовах тривалого погіршення економічної ситуації та зростаючого соціального невдоволення в Угорщині); 2) інституційні та політичні чинники (монополія над ЗМІ після створення фундації «KESMA» [11], вплив на судову владу, посилення урядової влади, корупція); 3) зовнішньополітичні чинники (зближення з Росією, конфлікти з керівництвом Євросоюзу, блокування виділення коштів на підтримку України); 4) неефективність виборчої кампанії, яка була побудована виключно на антиєвропейській та антиукраїнській риториці з метою знайти зовнішнього ворога; 5) поява нового лідера загальнонаціонального масштабу та дієвої опозиції [9; 10; 15; 16].

Основні чинники, які посприяли виграшу П. Мадяра, такі: 1) суспільно-політичні чинники (накопичений запит на зміну влади після тривалого правління В. Орбан, зростання протестних настроїв і мобілізація виборців, які прагнули оновлення політичної системи); 2) іміджеві чинники (позиціонування П. Мадяра як «нового обличчя» та антисистемного політика, здатного запропонувати альтернативу чинній моделі управління); 3) антикорупційний порядок денний (чіткі обіцянки боротьби з корупцією, підвищення прозорості влади та повернення державних активів); 4) консолідація опозиційних сил, ефективна мобілізація електорату та уникнення розпорошення голосів; 5) проєвропейська риторика, орієнтація на відновлення співпраці з Європейським Союзом та покращення міжнародного іміджу країни; 6) ефективність виборчої кампанії (активне використання сучасних каналів комунікації, зрозумілі меседжі та контраст із негативною риторикою опонентів); 7) особистісний фактор (харизма, публічність і здатність формувати довіру серед широких верств населення) [9; 10; 15; 16].

Загалом результати виборів в Угорщині можна назвати «електоральною революцією», яка докорінно змінила владу, оскільки опозиційна партія «Тиса» здобула конституційну більшість у парламенті. Електоральна революція – це ситуація, коли через вибори відбувається різка й масштабна зміна влади та політичного курсу держави без застосування насильства чи збройного перевороту. Електоральні революції зазвичай не руйнують

демократію, а перезавантажують її, вони виникають через кризу довіри до старих еліт та приводять до влади нові політичні сили або лідерів. Прикладами таких революцій можуть бути парламентські вибори в Чехії (2017 р., «Акція незадоволених громадян»), Італії (2018 р., «Рух п'яти зірок»), Україні (2019 р., «Слуга народу»), Словаччині (2020 р., «Звичайні люди та незалежні особистості»).

Показовими були кейси, коли «у містечках, де В. Орбан і його партія мали незаперечну перевагу останні 16 років, керівники, обрані або призначені від «Фідес» публічно оголошували, що вони голосують за опозицію, і закликали свої громади робити те саме. Приклад мера угорського міста Боча тут особливо показовий, оскільки він заявив, що тепер виступає проти «Фідес», бо як угорець має голосувати проти російського впливу. Навіть у південній та західній Угорщині, де В. Орбан був абсолютно впевнений у своїй перемозі, його кандидати програли. Не голосували за В. Орбана навіть підконтрольні йому ромські громади, ображені міністром його уряду» [9].

Висновки. Узагальнюючи результати проведеного дослідження, треба зазначити, що парламентські вибори в Угорщині 12 квітня 2026 р. стали знаковою подією як для внутрішньополітичного розвитку держави, так і для ширшого європейського контексту. Встановлено, що виборча кампанія відзначалася високим рівнем конфліктності, використанням технологій негативної мобілізації, активною роллю зовнішніх акторів та значним впливом медійного середовища. Протистояння між партіями «Фідес» і «Тиса» набуло характеру системного політичного конфлікту між моделлю «нелібералної демократії» та проєвропейським реформістським курсом.

Аналіз результатів виборів засвідчив, що перемога партії «Тиса» та здобуття нею конституційної більшості стали проявом так званої «електоральної революції», яка відображає глибокий суспільний запит на зміну політичної еліти, оновлення інститутів влади та відновлення демократичних стандартів. Визначено, що ключовими чинниками поразки «Фідес» стали соціально-економічне невдоволення, накопичені інституційні дисбаланси, зовнішньополітичні суперечності та неефективність виборчої стратегії, побудованої на конфронтаційній риториці. Водночас успіх «Тиси» зумовлений консолідацією опозиції, ефективною комунікацією з виборцями, антикорупційним порядком денним і появою нового політичного лідера, який уособлює альтернативу попередньому курсу.

Акцентовано, що поразка В. Орбана послабила позиції мережі європейських націонал-консервативних, правопопулістських та праворадикальних партій, адже він був одним із найвпливовіших лідерів цього політичного середовища і співзасновником парламентської групи «Патріоти за Європу», яка об'єднала низку цих партій у країнах Європейського Союзу. Вона засвідчує, що навіть тривале домінування політичних сил, які спираються на популістську, націонал-консервативну та нелібералну модель управління, не гарантує їхнього довгострокового електорального успіху. Водночас розвиток політичної ситуації в інших країнах регіону свідчить про неоднозначність цих процесів: у низці держав продовжують посилюватися позиції популістських, націонал-консервативних та проросійськи орієнтованих політичних сил. Зокрема, на парламентських виборах у Болгарії 19 квітня 2026 р. перемогу здобула лівопопулістська націоналістична партія «Прогресивна Болгарія» на чолі з Р. Радевим. Крім того, 16 квітня 2026 р. новообраний спікер парламенту Словенії З. Стефанович (лідер праворадикальної популістської партії «Resni.ca») заявив про необхідність проведення референдуму щодо виходу з НАТО, а також про намір здійснити поїздку до Москви для налагодження відносин. Це свідчить про те, що трансформація партійно-політичних систем регіону продовжується, а боротьба між проєвропейськими та євроскептичними моделями розвитку триває.

Доведено, що результати виборів створюють передумови для глибоких трансформацій у політичній системі Угорщини, зокрема у сфері верховенства права, функціонування інституцій та взаємодії з Європейським Союзом. Водночас реалізація реформ ускладнюватиметься наявністю інституційних обмежень і спадщиною попереднього політичного режиму. У зовнішньополітичному вимірі зміна влади потенційно сприятиме зниженню напруженості у відносинах з ЄС та формуванню більш узгодженої позиції щодо ключових міжнародних питань, включаючи підтримку України.

Список використаної літератури

1. Папа Римський: «Жменька тиранів роздирає світ на частини». URL: https://donpatriot.news/papa-rymskyy-zhmenka-tyraniv-rozdyraye-svit-na-chastyny (дата звернення: 16.04.2026).
2. Приходько А. Деконсолідація демократичного режиму в Угорщині та особливості становлення ілібералної демократії. *Актуальні проблеми філософії та соціології.* 2024. № 48. С. 153–158.
3. Остапець Ю., Ключкович А. Електоральні результати праворадикальних партій на виборах до Європейського парламенту 6-9 червня 2024 року. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія.* 2024. Випуск 19. С. 137–148.
4. Сидоренко С. Альтернатива для Угорщини. Як Петер Мадяр став загрозою для Орбана та чого чекати Україні. URL: https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/05/24/7186653/ (дата звернення: 15.04.2026).
5. Тужанський Д. Провал чи перемога В. Орбана? Три висновки про результати виборів в Угорщині. *Європейська правда.* 2024. 11 червня. URL: https://www.eurointegration.com.ua/articles/2024/06/11/7187868/ (дата звернення: 16.06.2024).
6. Остапець Ю., Радько А. Вплив парламентських виборів в Угорщині 2022 року на акторний склад та конфігурацію партійної системи. *Регіональні студії.* 2023. № 32. С. 81–86.
7. Кудрін Ф. Європарламент постановив, що Угорщина більше не може називатись демократією. URL: https://tyzhden.ua/News/255696 (дата звернення: 17.04.2026).
8. Постернак О. Орбан проти Мадяра: сім факторів, що вирішать майбутнє Угорщини. URL: https://glavcom.ua/columns/olegposternak/orban-proti-madjara-sim-faktoriv-shcho-virishat-majbutnje-uhorshchini-1113375.html#google_vignette (дата звернення: 16.04.2026).
9. Сидоренко С. Перезавантаження Угорщини. Що змінить для України поразка Орбана та чого чекати від Мадяра. URL: https://www.eurointegration.com.ua/articles/2026/04/13/7235315/ (дата звернення: 18.04.2026).
10. Сидоренко С. Система на службі Орбана. Де лідер братиме голоси та чому його Джей Ді Венс не врятує. URL: https://www.eurointegration.com.ua/articles/2026/04/7/7234946/ (дата звернення: 16.04.2026).
11. Тужанський Д. Міністерство правди Орбана. Як працює антиукраїнська та антизахідна пропаганда в Угорщині. URL: https://detector.media/infospace/article/211803/2023-05-26-ministerstvo-pravdy-orbana-yak-pratsyuie-antyukrainska-ta-antyzakhidna-propaganda-v-ugorshchyni/ (дата звернення: 14.04.2026).
12. A Működő és Emberséges Magyarország Programja. URL: https://magyartisza.hu/hirek/ujsag/cimkek/a-mukodo-es-emberseges-magyarorszag-programja (дата звернення: 16.04.2026).
13. Orbán V. A munkaalapú állam korszaka következik. 2014. URL: https://www.kormany.hu/hu/a-miniszterelnok/beszedek-publikaciok-interjuk/a-munkaalapu_allam-korszaka-kovetkezik_(дата звернення: 18.04.2026).
14. Остапець Ю., Шелемба М., Зверєв Д. «Акторські» партії Європи (2010–2024): сутнісні характеристики, причини злету та політичного фіаско. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2025. Випуск 60. С. 370–384.

15. Золкіна М., Присяжнюк М. Вибори, за якими стежила половина Європи – Марія Золкіна і Маріанна Присяжнюк про Угорщину після Орбана: що зміниться, а що залишиться. URL: https://dif.org.ua/article/vibori-za-yakimi-stezhila-polovana-evropi-mariya-zolkina-ta-marianna-prisyazhnyuk-pro-ugorshchinu-pislya-orbana-shcho-zminitsya-a-shcho-zalishitsya (дата звернення: 16.04.2026).
16. Каракуц О. Парламентські вибори в Угорщині – 2026: результати та наслідки для внутрішньої і зовнішньої політики держави. URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/parlamentski-vybory-v-uhorshchyni-2026-rezultaty-ta-naslidky?__cf_chl_tk=n_Pw_BlZ3v1Jdbw1eWjlPeSYbtxi4I3rc7bJNeRYwj0-1776495674-1.0.1.1-_8inntRBBqrFzyI5rxQ8I8crYJVDZ3MC.Hs6a2vRhrw (дата звернення: 16.04.2026).
17. Országgyűlési képviselők választása. URL: https://vtr.valasztas.hu/ogy2026 (дата звернення: 19.04.2026).
18. The European Elections Monitor. URL: https://www.robert-schuman.eu/en/publications/observatoire-des-elections-en-europe/2026 (дата звернення: 16.04.2026).

PARLLIAMENTARY ELECTIONS IN HUNGARY ON APRIL 12, 2026: FEATURES OF THE ELECTORAL CAMPAIGN AND ANALYSIS OF THE RESULTS

Yurii Ostapets
State University "Uzhgorod National University",
Faculty of Social Sciences,
Department of Political Science and Public Administration
Universytetska str., 14, 88000, Uzhhorod, Ukraine
https://orcid.org/0000-0003-4955-9676

Galina Iltyo
Mukachevo State University,
Faculty of Management and Hospitality Industry,
Department of Geography and Social Sciences
Uzhgorodska str., 26, 89600, Mukachevo, Ukraine
https://orcid.org/0009-0009-3244-0215

The article provides a comprehensive political analysis of the parliamentary elections in Hungary held on April 12, 2026, as a case study of political regime transformation in contemporary Europe. The key features of the electoral campaign are examined, including its high level of conflict, the use of negative mobilization techniques, the information polarization of society, as well as the significant role of external actors and the media environment. The study highlights the specifics of the confrontation between the Fidesz party, representing the model of "illiberal democracy", and the opposition Tisza party, which positions itself as a pro-European reformist force.

Based on a systematic and comparative analysis, the key factors behind the defeat of the ruling elite are identified, including socio-economic discontent, institutional imbalances, an accumulated crisis of public trust, foreign policy contradictions, and the ineffectiveness of a confrontational electoral strategy. It is argued that the victory of Tisza party and its attainment of a constitutional majority represent a manifestation of an "electoral revolution", reflecting a profound societal demand for democratic renewal and a shift in the country's political course.

Special attention is paid to the so-called "demonstration effect" of the defeat of Viktor Orbán's model of "illiberal democracy." The findings suggest that these election results may serve as a signal to other Central and Eastern European countries regarding the limitations and long-term vulnerability

of authoritarian-populist practices. At the same time, this case demonstrates the potential of electoral mechanisms as instruments of democratic renewal without the use of violence.

The geopolitical implications of the elections are also analyzed, particularly their impact on Hungary's relations with the European Union, the regional security environment, and the prospects for supporting Ukraine. It is concluded that the change of power creates opportunities for restoring democratic standards and strengthening European integration, despite existing institutional constraints.

Key words: Hungary, parliamentary elections, electoral revolution, illiberal democracy, political transformation, European Union, Central and Eastern Europe, populism.

Дата першого надходження статті до видання: 13.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 09.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 03.11.2026